

## Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

## в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)  
 на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)  
 на чверть року . . . 2:50 зр. (5 кор.)  
 на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

## За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів  
 або 36 франків  
 на пів року . . . 8 рублів  
 або 18 франків  
 Поодинокі числа по 8 кр. ав.

## РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,  
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редация, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндого ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

## Перед відкритєм ради державної.

(X) Чим більше зближає ся день відкриття ради державної, тим пильнішою стає справа вибору президії і утворенє парламентарної більшости, зглядно угрупованя парламентарних сторонництв. Дотеперішній президент др. Фукс з ріжних причин (давнійші сумні досьвіди безуспішности, підкошенє становища німецько-католицкого сторонництва, оспорюванє важности єго власного мандату) не хоче, як запевняють, прийняти поновного вибору. Др. Катрайн також відмагає ся — тай не велика шкода! Польське Коло, якому задля єго численности належала б ся в першій лінії президентура, не хоче рішучо по зроблених досьвідах ніякого члена мати в президії. Німецька лівиця здавна вже ласим оком споглядала за президиальними фотелями, але позаяк се домаганє не відповідає численній силі лівиці, отже лівиця всякими манівцями хоче се становище досягнути. Після всяких заходів висувають тепер на перше місце і піддержують всіма силами кандидатуру гр. Атемса, про яку вже й давніше між иньшими згадували. З урядового німецько-ліберального боку приписують єму прикмету, що при льояльнім поведєню сторонництв були-б під єго проводом можливі спокійні розправи в радї державній. Та! алеж цілий сук як-раз в тім, щоби поведєне сторонництв було льояльне! Се-ж річ тепер за гально відома, що дрібна фракция при нинішнім регуляміні може своїм поведєнем всю роботу в парламенті спинити. Висовуванє гр. Атемса, котрий ніколи нічим не визначив ся в радї державній, а своїм виключно німецьким пятном є осоружним для полудневих Славян і Чехів, є прямо обрахованє на роздратованє сих сторонництв, щоби їх загнати зараз зразу в обструкцію. Питанє лише, чи они дадуть ся хитрій лівиці і її дневникарству пхнути на сю ховзку стежку? Неможливо се не є, бо й між ними є загорільці, коли як-раз теперішнім політичне положєнє наказує і полудневим Славянам і Чехам вести політику холодного розуму. На всякий спосіб се вельми цікава проява, але з табору давного «вірноконституційного сторонництва» все можливе починає ся, щоби викликати конституційне пересилєнє, бо тим способом думає оно або державну керму вхопити у свої руки або запрятти міністерство в свої шори.

Вельми цікаву і характеристичну картину теперішнього політичного положєня подала недавно ліберальна «Reichenberger Ztg.»: «Міністер-президент пересправляє з послами всіх сторонництв, проводирі сторонництв дають ся всяким дневникарям випитувати, иньші знов в часописях розводять бистроумні погляди про те, чи рада державна буде роботяща чи ні. Се менше більше, що можна тепер сказати про внутрішню політику австрійську. Політичне положєнє є отже непевне і неясне, як вперед, а може було далеко ліпше перед розвизанєм парламенту, як тепер. Не тільки, що помножило ся число сторонництв, але давнійше бодай були тісно злучені сторонництва з

означеною програмою; а тепер угруповались вельми непевно, бо багато послів вагає ся, де приступити. Деякі не знали вже перед виборами, які они мають властиво національні і політичні погляди, а тепер, коли стоять перед конечностю прилучити ся до якогось клубу, знають ще менше. Ба, колиб хто сказав їм, котре то із сторонництв є тим, що має найбільші вигляди в будучині між виборцями, то певно легко було-б їм рішити ся, але серед тих непевних обставин їм трудно се вчинити, бо мандат для деяких послів має більшу вагу, як переконанє і засади політичні. Отже серед таких обставин нічого дивного, що погляди про тактику, яку мають вибрати, далеко розходять ся між прихильниками кожної партії. Се відносить ся передовсім до «німецького з'єднаня», що як пилка раз підкидає ся в гору, другий раз полипає ся, як кому треба. Все тисне ся до сего з'єднаня, навіть клерикали радї-б в нїм примістити ся».

## Руска справа в урядовім освітленю.

(Далі).

Др. Лозівський констатує, як то трудні, для винішнього покоління майже незрозумілі, відносини були і часи, серед яких гр. Голуховский з Черкавским супроти союзу Рускої Ради з германізацією мусів бороти ся о найдрибнійшу уступку для польщини в східній Галичині. (Може колєсь і між Русинами найдуть ся люди, що зуміють оцівити, як то нелегко нераз було досягнути хочби «паралельку» або такі иньші уступки для руского народу! — Ред. Русл.) Міністеряльний совітник Григ. Пашкевич був вірним програмі Куземского делегатом Г. Рус. Ради у Відні, стовпом германізації так само, як ціла Руска Рада. Сілю в оці були для неї сї польські паралельки (нині рускі є костю в горлі москвофілів і они плоть дїтий до польських або німецьких — Ред. Русл.), бо розходило ся о одинокю в тих часах видимо ознаку польщини в школах цілої східної Галичини, о вилком в системі, що знав в сїй часті краю лише німецький язык як тимчасово викладовий замість руского і руский як обовязковий предмет науки для польської шкільної молодіжи.

Коли гр. Голуховский в 1850. р. виїздив з Відня по виїмково довгім побуті тамже, міг вертати на своє становище в краю із свідомостю, що єму повело ся здержати в краю напір германізації в галицьких школах і вибороти уступки для польського языка о стілько, о скілько в даних обставинах було можливим. (У нас: або все або нічо! — Ред.) Уступки були дрібні, а всеж таки значнійші, якби можна було висновувати з повисше наведених уступів з памятникя д-ра Черкавского. Наконечне бо рішенє міністерске з 12. вересня 1850. містило такі постанови: I. В гімназії бохеньській, тарнівській, сандецькій і ряшівській польський язык мав остати викладовим. Однак по німецьки мали викладати історію і географію від III.—VIII. кл. включно, латина в VII. і VIII., а грека в VIII. кл. Науки німецького языка і польського з літературами обидвох языків мали бути обовязковими предметами у всіх 8 клясах, а наука руского языка там, де се покаже ся потрібним, почавши від 2-ої кляси предметом вільним в тім

значіню, що залежати ме від волі родичів, чи їх сини мають ходити на сю науку. Краківській гімназії приписано, щоби німецький язык, зачислений до обовязкових предметів, завела поступенно яко обовязковий в розмірі зазначєнім для повисших 4-х гімназій, а що-до решти подробиць припоровила ся до сего взірця. II. В східній Галичині в гімназіях самбірській, станіславівській, буцацькій, тернопільській, бережанській і академічній у Львові задержано на разі німецький язык як викладовий, а мав бути заступлений языком руским поступенно і в мірі, як дасть ся придбати приспосіблені до сего учительські сили і шкільні підручники. В кожній з тих гімназій так наука німецького языка як і руского признані обовязковими предметами для всіх учеників, тимчасом наука польського языка в той сам спосіб мала бути предметом вільним, як наука руского в західних гімназіях. III. Друга гімназія у Львові і гімназія в Перемишлі мали займати виїмкове становище. В сих бо гімназіях німецький язык мав бути наконечне викладовим, а красві языки, руский і польський, признано предметами зглядно обовязковими в той спосіб, що від кожодчасної волі родичів мало залежати, чи сини їх мають учити ся одного, чи другого языка.

(Далі буде).

## Галицька опозиція.

Слухи, які ходили про злуку опозиційних польських сторонництв між собою, а навіть з рускими опозиціоністами, стали ся вчєра тілом.

В сїй цілі вже перед кількома днями приїхав був сюда кс. Стояловский. Перед одним з львівських дневникарів виявив кс. Стояловский, що прибув сюда на конференцію зі Стапінським і Брайтером, а відтак в понеділок їде до Відня, де людові послы і Стояловці відбудуть нараду під єго проводом. До польського Кола не вступлять, хіба би не лише регулямін, але ціла система і дух Кола змінили ся. Акция людових послів зачне ся від внесеня цілого ряду інтерпеляцій о надужитя виборчі і практики староств, а відтак поновлять своє давнє внесенє о тішиньську гімназію. Інтерпеляції підписувати муть 8 людових послів, 4 Русини, Брайтер і чеські робітники, з яких провідником Кльофачем буде кс. Стояловский конферував в сїй цілі. Впрочім сказав кс. Стояловский — новий парламент не удержить ся довго, а «вільна рука» польського Кола не вчинить єго спосібним до праці.

Вчєра відбула ся конференция «Союза людових сторонництв» і як доносить Slowo polskie взяли в ній участь крім членів виділу «Союза» людові послы: Тома Шаєр, Матвій Фіяк, Андрух Вільк, Михайло Ольшевский і Франц Кремпа. Після довгої дискусії запала ось яка ухвала:

Послы обох людових сторонництв творять самостійний клуб і не вїйдуть до польського Кола а) доки польське Коло в власнім обсягу не наклонить привалєжних до Кола послів, які стали вибраними при помочи надужитя, а проти вибороти яких внесено оправдані протести, щоби ті послы зложили мандати; б) доки польське Коло не постарєє ся о се, щоби політичні власти не неволили прав народа, всі державні і автономні уряди перестерігали обовязуючі закони; в) доки польське Коло не переведе зміни статутів в сїм напрямі, щоби польська репрезентация у Відні була союзом клубів сторонництв,

існуючих в краю, в яким людові клуби могли би свobodно боронити права люду.

Тогож дня, як доносять згаданий дневник відбули ся наради сполучених, людових стороництв з рускими опозиційними послами і там ухвалено, що она будуть разом в постійнім і тіснім союзі та взаімно спомагати себе в поборованю системи правління в Галичині і шляхоцко-консервативної господарки, та підпирати всі справи люду навіть чужих народностей. (Хиба жидів? — *Ред.*)

Як ми вже доносили, подаючи розміщене послів в новій палаті, пос. Брайтерови назначено місце разом з польськими опозиціоністами зараз за польским Колом. Коли про се довідався Брайтер з дневників, відніс ся телеграфічно в імени польских опозиціоністів до канцелярії парламенту з жаданем, щоби їм назначено місця на скрайній лівці. З сего можна припускати, що опозиція виступить дуже завзято против польского Кола.

## На переломі столітя.

(Огляд на минулий вік).

(Далі).

Ідм далі. Голошене ліберальними англійськими економістами «природне право» адоптується натуралістами, які опирають його лише на гіпотезах і фантазіях, а далеко несолідних наукових дослідях до цілого роду людского — і чоловік через тільки віків — сотворіне боже — став нараз в XIX. ст. сотворінем природи. А чванить ся страх XIX. вік своїм кольосальним розвитком природничої науки... Є поступ, правда, і ми мусимо мати респект перед всіма тими дослідями, винаходами, відкриттями, «правами», системізаціями та класифікаціями минулого віка, хоч часто мають вони гіпотетичний характер, але знова спитаємо, що з сего вросло? — Достежувано найменші порошинки, обчислювано найскрупулятіїше колибання маяка, пізнано будову найменшої клітиночки, заналізовано 10.000 хемікалів, але призабуто на найголовніший принцип, що природу можна властиво зрозуміти лише в її відношеню до висшого порядку світа, забуто, а зглядно висліміновано з природи Бога. І так шукав світ — як каже влучно одна катол.-німецька часопись — матерії, через матерію товару, через товар гроша, а через гріш зміслового вжитку... І вицвіти таких наукових «здобутків» показали ся аж надто яскраво. Від коли засіла деспотично матерія на троні, від коли проголосив лібералізм «права чоловіка» і свою найбільшу святощ, вільню конкуренцію, справдішню «борбу о бит» припоровив в житю, розійшло ся все людске суспільство в два екстремі; одна — далеко не велика половина становить замкнений в собі світ, а не признаючи над собою жадніснького авторитету та й створюючи для себе свою власну, автономну мораль, розпливаєть ся у східнім локсусі та перепиху; друга-ж — величезна половина двигает правдиве ядро невідлягнута — се справдішні нуждарі Віктора Гіго. Ну, і може бути остаточо дивно, що при такій суспільній будові світа повставали в XIX. ст. так утопійні, нераз крайно абсурдні теоремі, які мали спасати потапаючий рід людский від соціальної загибелі. Ми забавимо ся тут в пророка і скажемо, що коли не змінять ся нинішні обставини світа та зблукане людство не поверне назад до зненавиджених ним Христових правд, які єдино можуть бути трівкою підвалиною соціального успіваня, щось в роді Маркєвського «Kladeradatsch-y», котрий мав уже при кінці минулого столітя випвернути людскість до гори ногами, мусить наступити скорше чи пізнійше.

Так не знали Бога ні науки природничі, ні історія не хотіла його знати і філософія XIX. віку. Філософія се — любов мудрости получена зі стремлінням до неї. Але XIX. ст. шукало сеї мудрости не лише без Бога, але як слушно каже «Vaterland», понайбільше зовсім свідомо проти Бога. Філософи XIX. в. емулювали, можемо сказати, зі собою о те, якби стягнути з престола надземного і особового Бога. Повставала одна система за другою, а всі о своїй власній етиці; філософія дійшла вкінці до «ніщо» до індійської нірвани. — Міждержавне

право ігнорувало християнську етику, яко першу і одиноку свою відвалину та зробило своєю цілюю єдино мнїмі інтереси «держави» і її могутність; в імя сеї могутности сильний народ брав за шню слабший і кидав його собі під ноги... І всі нинішні продукти духової праці людства взяли в XIX. віці афронт до всякої релігії. — Штука, яка так світло розвивала ся в своїм часі, але в службі і з мотивів християнства, зробила нині своїм правилом адамову голість; красна література пуряєть ся нині в найпоганішій бруді. Дійшло до сего, що поезія апотеозує вже Люцифера, яко одинокого спасителя світа, а учені зблукали на темні стежки магії, спиритизму, гіпнотизму... на нинішній науковий оккультизм.

Так блукав людский дух XIX. в. по лябіринті науки, а не находив, зглядно не хотів найти виходу, бо відкидав упорно провідника — Бога. Поступив умерлий вік скоростю пари і електрики, сил, які надали йому специфічну сигнатуру, та спитаємо, чи при всіх сих дійсних і мнїмих здобутках пошляхотнів чоловік XIX. в., чи найшов в них своє щастє і заспокоєне? — Не можуть тут бути, думаємо, дві гадки і всякий здоровий обсерватор суспільного життя XIX. ст. мусить дати заперечаючу відповідь. Людство XIX. ст. було нещасливіше, як коли небудь передше. Чим були, поставмо таке питанє, сі справдішні, шляхотні самі в собі продукти людского генія минулого ст. як мотори, машини і т. и... як не орудями знищеня і смертоносним оружем в руках сильного? Або чим є так обильна, наукова продукція XIX. ст., як не понайбільше негачією, фразою, облудою, відчуженєм від Бога? А те все не могло вплинути на шляхотність обичаїв і не могло дати щастя — а навпаки мусіло зродити, як каже один німецький учений — софістерію, спір, парадокс, роздвоєне, шуканню чогось незвичайного, погашене чувства для всего, що здорове і правдиве, хоробу сумніву о всім і вся, хоробу критикованя, перед якою не находить ніщо пощади, наконєць майже — очайдушність та буддийский пессимізм. — І такий останний вислідок сучасної науки...

(Конець буде).

## НОВИНКИ.

— Календар. Ві второк: гр.-кат. Поклон. ок. Петра; рим.-кат. Францішка. — В середу: гр.-кат. Антонія Великого; рим.-кат. Марти.

— Посол Олександр Барвіньский виїхав нині до Відня.

— Збір мужів довіря, скликаний послом Барвіньским, відбув в педілю ширшу нараду в справі становища політичного руских послів і організації. Ухвалено небавом скликати ширший збір, якому вибраний субкомітет має предложити підготовлені вже справи. Народи були довірочні.

— Тарасові вечериці. Товариство руских ремісників «Зоря» у Львові устроєє концерт в 40-ві роковини смерті забутого кобзаря Тараса Шевченка, в неділю дня 3. н. ст. лютого с. р. в великій салі «Народного Дому» у Львові при ласкавій співучасті п. Александра Міншуги, артисти-співачка оперового. Програма. 1) Rossini: Увертура до опера «Wilhelm Tell» відиграє муз. 80 п. п. 2) Вступне слово. 3) В. Матюк: До рускої пісні, виконає муж. хор тов. «Зоря». 4)

\* Народні пісні, відспівач п. Алекс. Міншуга. 5) Зарицкий: Вінок народних пісень на цитру — відиграють члени 1-шого Львівского Клубу Цитристів. 6) Кумаровский: Вязанка народних пісень (Ой га гори жито), відспівач мішаний хор тов. «Зоря». 7) Шевченко: Лічить у неволі, деклямація, виголосить п-ні Олена Луцикова. 8) Р. Гавіничак: До пісні, сольо сопраново в супроводі фортепяна відспівач п-на А. Огородниківна, учениця сольової школи п. Висоцького. 9) Щуровский: Козак в опера «Богдан Хмельницький» відиграє муз. 80 п. п. 10) Дума народна, на Тарасовій могилі, що стане вірно відтворена на естраді, відспівач український лірник. 11) Robaudi: Alla stella confidente, квартет з електрию, відиграють члени 1-шого Львівского Клубу Цитристів. 12) Шевченко-Топольницький: Хустина, виконає міш. хор тов. «Зоря» в супроводі оркестру 80 п. п. Ціни місць: Фотель 2 кор. 40 сот., крісло в перших рядах 1 кор. 40 сот., в дальших рядах 80 сот. Вступ на салю 60 сот. Галерія 30 сот. — Билетів дістати можна: в Тов. «Зоря» Краківська 17; Тов. «Руска Бєсїда» Ринок 10, і в склепі «Народної Торговлі» Ринок 36, а вечером при касі. — Початок концерта о 6. год. вечером.

— 3 Коломїї пишуть нам: Заходом «Роднин» і «Руского жіночого Кружка» в Коломїї відбуде ся дня 12. н. ст. лютого с. р. *вечерок з танцями* в салі «Каси опадности». Вступ 4 К., від родини з 4 осіб 10 К., галерія 1 К. Стрій вечерковий або народний, для панів балевий. Початок о 8. год. веч. Се послїдна забава в сегорічнім карнавалі, нехай отже ніхто з запрошених не відтягне ся, а не буде жалувати. Дансерів буде багато, а саля прекрасно газом освїтлена і з знаменитою підлогою, до танців одинока. Забава повинна принести крім морального вдоволення, також і матеріальний хосен обом товариствам, тож і старші, навіть не танцюючі, повинні прибути, щоби поважно та гідно і при тій нагоді репрезентувати Русинів, по й піддержувати оба огнища товариского життя в Коломїї — *Комітет.*

— 3 бразилійської Парани. Старанем о. Сильвестра Кізіми, пароха в Прудентополіс, засновано там народну школу з викладовою мовою рускою і польскою, якої управителем є п. Іван Лєх. Доси записало ся до школи лише 20 дітей, 14 руских а 6 польских, але треба надіяти ся, що незабаром запише ся більше, як лише колонїсти лїпше загосподарують ся. (В Прудентополіс живє звиш 8.000 Русинів і около 2.000 Поляків). За науку дитини платити ся певну квоту на учителя, тому доси вписало ся так мало дітей. Однак заслуга о. Кізіми для бразилійских Русинів є дуже велика, бо ледви що там приїхав, а вже постарав ся о школу, на якої поміщенє відступив власний будинок і платить з власного гроша половину шкільної оплати за семеро дітей.

(За куритибєкою «Ргаві-ою».)

— Консолїдація в Коломїї валить ся. З достовірного жерела дізнаємо ся, що коломиєські кацапи зірвали зносини з рускими товариствами народними в Коломїї задля такої причини: Коли на Новий рік «драматическое общество в Коломїї» устроїло представленє і на остатню точку дало живий образ «антеоза нового року», гімназїсти засьївали в салі імя «Ще не вмерла Україна». Се розлютило так кацанів, що поставили зірвати зносини з Русинами. Нагоду до сего найшли дня 22. с. м., коли товариство «Коломиєський Боян» устроювало вечерниці з танцями. На салі не явив ся ні один кацап ані кацапка.

— Проф. Едвард Ковач, родом з Буковини, обняв катедру архітектури на львівській політехніці, опорожнену по смерті проф. Захариясевича.

— Львівське бюро для спису населеня просить нас, пригадати всім, що доси ще зовсім не предложили списових аркушів, або не звернули тих, що їх одержали до доповненя, щоби зробили се в як найкоротнім часі. В противнім разі грозить їм кара 40 корон або 4 дні аренту.

— Третий курс для громадских писарів розпочне ся дня 17. цвітня с. р. Конкурс розписаний з речинцем до 15. лютого. До того часу треба внести поданя до виділу краєвого на руки повітових виділів. До поданя треба приложити: житєпись, метрику, свідочтво скінченої школи народної, свідочтво моральности і убожества. Першеньство мають ті, котрим виділи повітові дадуть запомогу на чотиромісячний курс у Львові. Крім того може виділ краєвий роздати около 20 стипендій аж до висоти 200 к. Управителем курсу є віцесекретар виділу краєвого п. Шворм.

— Опіка над шкільною молодіжню. З початком року шкільного родичі помінують своїх дітей на таких кватирях, де мало платять ся, незважаючи на те, чи ся квартира відповідна. Дирекції гімназій провірили вже не в однім случаї, що ученики на деяких кватирях не лише деморалізують ся, але що багато таких студєнских мешкань не є гігієнічні та підкопують здоровлє учеників. Наслідком сего краєва рада шкільна розіслала на днях до всіх дирекцій гімназій регулямін для осіб, що удержать дітей на квартирі. Дирекція буде мати право і обовязок вглянути до кожної студєнської квартири і, коли потреба, приказати родичам згл. опікунам ученика, щоби перенесли его на иньше помешканє.

— 3 Чарнушковець, гусятинського повіта, доносять: «Наше село можна назвати малою Палєстиною; поселило ся ту 30 жидівских родин і засновали аж 13 крамів. А з чого они живуть? Відповідь легка. Жид наймає у хлопа морґ поля за 8 корон річю. Другий хлоп зоре поле, засїє своїм насїєм; третій збере, половину завезе жидови за 3 короні, і таким чинном жид без оплачуваня податку і без праці має половину доходу з морґа. Таким способом половина хлопских ґрунтів находить ся в жидівских руках. Минулого року один з жидів напозичав у хлопів около 4.000 корон, ніби збанкрутував і утік до Америки. Така-то у нас біда і ради на ню нема». — Є на се рада: не треба у жидів нічо купувати і не давати ся їм дурити.

— 3 судової салі. Перед трибуналом присяжних судиїв у Львові станув нині Тадей Ляховский, зарібник в Заставної, обжалований за те, що в ночи на день 11. жовтня м. р. підложив огонь під хату свого брата, через що допустив

ся злочину піддалу на шкоду товариств асекураційних «Дністер» і «Slavia». Обжалований не признає ся до злочину, хотий всі свідки, вівані до розправи, зізнають на некористь обжалованого. До розправи завізвано 20 свідків. Розправу веде радник Шимонович обжаловує прокуратор Стрілецький. Обжалованого боронить проф. Доліський.

— Карна розправа против б. урядників львівської каси шадничої, Гонсьоровського і Зьолецкого, відбуде ся перед звичайним трибуналом орікаючим у Львові дня 13. лютого с. р.

— Стипендії з красового віділу одержали між иньшими: Кость Дуб, студ. прав (річно 315 К.), Метислав Сичинський, студ. прав (315 К.), Ілля Гаврилюк, студ. філософ. (315 К.), Волод. Чапельський, студ. мед. (315 К.), Волод. Гузар, студ. мед. (420 К.), усі на львівським університеті. Далше одержали ученики гімназій: в Коломиї: Михайло Шербанюк (315 К.) і Микола Полек (315 К.); у Львові: Михайло Возняк і Роман Дрогомірецький (по 315 К.), Антін Деркач і Іван Білик (по 315 К.); в Перемишлі: Петро Гемба (315 К.); в Самборі: Олекса Березницький (80 К.); в Тернополі: Григорій Головка (315 К.).

— Йосиф Верді, автор кількадесятьох світових опер, помер в Медіолянї в понеділок перед 3. годиною рано. Не лише ціла Італія приняла зі смутком вість про смерть сего музика, ся вість мусить зворушити кожного, хто лише стрічав ся в житю з сим іменем. Верді мав незрівняний талант музичний та використовував его в гідний спосіб.

Йосиф Верді, уродив ся 9. жовтня 1813. р. в Ровколе коло Буссето в Італії. Перші початки музики побрав у місцевого органіста, а описля заопікував ся ним Антоніо Бароччі покровитель штурки з Буссето і послав его на консерваторію в Медіолянї. Ту Верді почав писати перші свої опери. Слава его рознесла ся скоро по Европі, его стрітили ріжні відзначеня з рук цесарів, королів, князів. Верді мимо всієї чести, яку ему заслужено віддавано, був так скромний, що навіть не згодив ся на обхід его 50-літньої композиторської творчости. Снащина по нім лишила ся богата: кількадесять опер, як «Un giorno di regno», «Nabucco», «I Lombardi», «Ernani», «I due Foscari», «Giovanna d'Arco», «Alzira», «Attila», «Macbeth», «I Masnadieri», «Louisa Miller», «Stiffelio», «Rigoletto», «Trubadur», «Traviata», «Сицилійська вечірня», «Simon Boccanera», «Aroldo», «Масковий бал», «La Forza del destino», «Don Carlo», «Aida» і иньші; крім того Верді скомпонував «Жалібну Службу Божу», кантати, імни, романи, пісні, серенади і т. ин.

— Напад на циганів. В селі Ізбах, грибівського повіта, поселило ся кілька циганських родин і поставили собі хату на кінци села. Однак цигани так крали людске добро, що ціле село зворушило против себе. Крім того напали ще на місцевого руского пароха і сим довели всіх до крайного огірчення. Недавно селяни підігнали на циганську хату, циганів повигонили, зипщили їх хату до тла, а місце заорали. За се 14 селян, обжалованих за напад перед судом, одержало від 2 до 5 тижнів в'язниці і мають заплатити циганам відшкодованя. Засуджені прийняли вирок.

— Вандрівка жидів. Січнева «Кіевская Старина» подає статю проф. Житецкого п. з. «Жиди в полудневій Росії». Після обчислень автора статі, число жидів в западній Европі в протягу XIX. ст. зменшило ся, а зате збільшило ся оно в губерніях полудневої Росії межі Українцями і на Буковині. В р. 1739 було в чернігівській і полтавській губернії 573 жидів, в 1870. р. було їх 100.000, а по десятиох літах в одній чернігівській губернії було їх вже 81.000. В полтавській губернії в 1842. р. було жидів около 17 тисяч, в 1862. р. около 31.000, в 1873. р. — 63 тисяч, а в 1881. р. зросло число жидів до 81 тисяч душ. Такий масовий зріст жидів в тих двох губерніях можна пояснити лише наливом жидів з иньших околиць, переважно з Білої Русі, звідки від 1863—70. року вмігрувало 100 тисяч жидів. Неменше прибуває їх з західної Европи, де жидівський елемент в наслідок піднесеня просвіти не міг туманити людей і легким способом удержувати ся.

— Хто мудрійший? Часопись «Globus» доносить з Гренобле: «Завязав ся ту ширший комітет, який має заняти ся поставленем памятника недавно помершій(?) малпї, шимпансови, який називав ся Карло Великий. Память шимпанса остане довго у тутешнього населеня». Далше сказано, що малпа була так освоєна, що ходила сама по домах, приглядала ся роботі людей, а найбільше любила приглядати ся грї в карти, часом виголювала при зеленім століку по кілька годин. За те одержувала малпа по кілька грошів і купувала собі сама яблука, горіхи і цукор. Недавно се неясне сотворіне виратувало дитину з крилиці — Як се все правда, то малпа була розумна, а навіть богато мудрійша, як ті, що хочуть поставити єї памятник.

— Мущина женщиною. Недавно помер в Нью-Йорку Муррай-Галь, властитель бюра газня служ-

би і один з найревнійших політиків клябових Лікар др. Галанджер, що лічив его в тяжкій недужі — рак на грудех — дав знати по смерті Муррай Гала, оглядачеви померших, що Муррай був поправді женщиною. Вість о тім викликала в цілїм Нью-Йорку велике здивованє, тим більше, що Муррай був два рази женатий. Він був без заросту і робив вражїне добродушного старого панка, а що мав грубий голос, то тим лекше можна було его уважати за мушину. Муррай ходив часто по шинках і гостинницях, але там сїдав звичайно і забавляв ся з жінками або дівчатами. На політичних зборах знали всі і поважали Муррайа яко розважного, розумного і знаючого свою річ політика. В завіщаню Муррайа найшла ся слїдуюча замітка: «Я вродила ся бідною дівчиною і жила як мущина, бо таким способом могла я лекше найти заробок». Муррай лишив значний масток. Прибрана донька Муррайа не знала зовсім тайни свого батька, а обі его жінки померли не врадивши тайни.

— Ц. к. Дирекция залїзниць державних оповіщує:

Галицько-угорський рух спільний. До тарифи для повншого руху (часть II. сшиток 1. з 1. грудня 1900) появил ся додаток з поправками згл. доповненнями, котрий між иньшими містить зміну постанов реєспедиційних і влучене стації Скавина до тарифи для олію мінерального.

Полуднево-німецький-австро-угорський союз залїзничий. З днем 1. лютого 1901 увійде в жите додаток III. до тарифи часть II. сшиток 10. з дня 1. грудня 1898.

— Дрізнї вісти. Посвячене друкарні оо. Василіян в Жовкві відбуло ся дня 19. с. м., а довершив его провінціал Василян о. Сарницький. — В Кракові ширить ся інфлюенція.

— Гумористичний кутик.

Мясницї.  
Ой, які тяжкі і згубні  
Витворюєте дурниці  
Танцем втішні, шалом сьмішні  
Ви мясницї, ой мясницї!  
Видають батьки корони  
На балї, сукні, «дрібниці»  
Над грошима тяжко стогнуть:  
Ой мясницї, ті мясницї!  
А мамі з нудги зігають  
Понїд стїнами сьвітлиці,  
Молять Бога, щоб скінчились  
Раз мясницї, ті мясницї!  
Як навіджені гуляють  
Танцюристи блїдолиці  
З втоми ледви шепчуть хрипло:  
Ой мясницї, ви мясницї!  
В серцю думають трівожно  
Нетерплячі відданиці:  
Жевиха чи принесуть нам  
Сего річні ті мясницї?  
Всіх коштують много грошій,  
Здоровля, нудги й журиці  
Тї, немов то так веселі,  
А тяжкі й трудні мясницї.  
Тільки жидики пукати,  
Що стоять коло біжниці.  
Кажуть втішно: добрі були  
Сего року ті мясницї.  
Іде інтерес за готівку  
Й векелїв є цілі кониці, —  
Коби то цілий рік божий  
Все тревали ті мясницї!

— Переписка редакції. Нашим дописувателям. Хочемо, щоби наш гумористичний кутик справді мїстив гумор, тому не замїщамо присланих нам політичних і особистих притиків, а приймемо радо загальні і дотепні річи, особливо ж з ниви народної гумористики.

### Посмертна оповістка.

— О. Леонтий Лужницький, парох в Дрищеві, бережанського повіта, помер на поражене мозку дня 25. с. м. в 56. році житя, а в 30. р. священства. В. с. п!

## Телеграми.

Відень, 28. січня. Цесар прийняв на окремії авдїєнції угорского президента міністрів Селя, який відтак конферував з гр. Голуховским, Кербером і Каляем.

Льондон, 28. січня. Едвард VII. видав проклямацію до армії і маринарки, в якій зазначає, що старанє за воєнну силу буде его першим ділом.

Льондон, 28. січня. Цесар Вільгельм іменованний маршалком англійської армії.

Берлін, 28. січня. Король Едвард має стати іменованний адміралом німецької маринарки.

Петербург, 28. счня. Царска пара в товаристві В. князя Сергія повернула сюда.

Преторія, 28. січня. Бюро Райтера доносить: Мировя комісія Боєрів звернула ся з за-

питом до Людвика Боти, чи готов вислати відпоручників для розслїдження квестії заклоченя мира.

Франкфурт, 28. січня. Frankf. Ztg. доносить з Тіентсїну, що російський війсковий аташе, полковник Енгалічев покидає штаб маршалка Вальдерзе-го і з сего заклочають, що Росія хоче ділати на свою руку.

Петербург, 28. січня. «Правіт. Вестнік» доносить, що російське військо під проводом полковника Алїшанева, коло Нінгути в Манджурії, розбило ватагу Тонгузів з 200 людей, яка була пострахом мирного китайського населеня. Тонгузкий ватажок Ваншалтін упав в бою.

Капштат, 28. січня. Боєри висадили у воздух велїзничий віадукт коло Фуртентранс і забрали один війсковий поїзд. — При занятю міста Девондаль Боєрами, 20 англійських поліціянтів піддало ся без опоры.

## Нова доба розвою.

З Товариства вз. обезп. «Дністер» оголосили ми в послїдних числах коротке справозданє о станї обезпечень і шкїд в р. 1900 з оповісткою Дирекції, що з надвижки білянсової вістанє сплачена рента фонду основного 16.000 К. і уділений буде зворот обезпеченим членам в висоті 8% від премії, на котру цілє ужита буде з надвижки сума 61.735 кор. З радостію привитали сю оповістку не тільки обезпечені члени, але весь загал рускої суспільности, бо успіхи і поводженє сего Товариства обходять цілу нашу суспільність.

Заледво перед 8 літми повстало се перше і одинокє наше Товариство асекураційне в хвилї, коли поле економічної роботи лежало у насїлковито облогодом, коли не було иньших товариств фінансових руских, коли велика часть нашої суспільности не вірила у власні сили, віддавала свої ошадности чужим інституціям, замість покликати до житя власні потрібні товариства. На зазив комітету основателїв до котрого належали: бл. п. Теофіл Березницький, бл. п. О. Олексій Торонський і пп. Василь Нагірний, др. Дамян Савчак і др. Стефан Федак, найшли ся патріоти, котрі радо зложили суму 100.000 К. потрібну після закона на фонд основний для заложеня Тов. асекураційного «Дністра», хоть були люде, котрі наперед голосили, що бідним Русинам годї вібрати таку суму, бо думали, що одні не мають, а другі будуть бояти ся свій грїш дати.

Днесь сплачує «Дністер» решту фонду основного, кождий основатель або вже відобрав або сего року дістане назад свою часть капіталу, від котрого через весь час побирав процент (від р. 1892—1897 по 4%, в р. 1898 5% а р. 1899 і 1900 по 6%), — і не тільки сам нич не потерпів, але допоміг до повстаня найважнійшої нашої інституції фінансової, котра днесь посїдає в фондї резервовім і иньших резервах над 520.000 К. власного мастку, дала почин до заснованя других фінансових товариств, розділила в протягу 8 літ около 15.000 К. на публичні добродїйні ціли рускі, дає удержанє кількадесять урядникам Русинам і заробок кількасот агентам селянам, руским ремісникам, купцям і печатням.

Найбільше радїсне, що Тов. «Дністер» зачинає уже приносити надвижку білянсову, котра в однім році виносить майже тільки, кілько виносив первісний цілий фонд основний, і надвижки ті будуть обертати ся яко звороти в користь обезпечених членів а тим самим в користь селян, котрих «Дністер» посїдає найбільше межі своїми членами.

Ми з нашої сторони жєлаємо «Дністрови» до так гарного успіху та бажаємо з серця, щоби на дальше ще красше розвивав ся і ще красше виказував результати на гаразд всієї рускої суспільности. Але заразом звертаємо ся з зазивом до всіх кругів нашої суспільности, до нашого патріотичного духовенства і інтелїгенції сьвітської і до наших сьвідомих селян, щоби горячо підперли змаганя сеї найважнійшої рускої інституції, і щоби вже сего року всі доконали обезпеченя свої в «Дністрі», бо вже послїдна перешкода, якою заслонювали ся деякі, що Тов. не давало зворотів, вже сего року упала.

**Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1900.**

(Приїзд і від'їзд подалий після часу середно-європейського).

Аж соромно признати, що ще майже третя часть церков і приходств і більша половина будинків громадських і шкільних (в руских громадах) не є забезпечена в «Дністрі»!

Се не дасть ся оправдати жадним скептицизмом ані браком довіря, — се в брак народної солідарности і карности на поли діяльности економічної.

(Далі буде).

**COLOSSEUM Ernesta Thorna,**  
у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.  
Програма від 16. до 31. січня 1900.

При співучасті військової музики 80 п. п.  
1. **Littke Carlsen**, джентельмен-карикатура.  
2. Павло **Conchas**, король армат. 3. **Hasson i Ten-ny**, їзда на кружляючій ся кулі. 4. **Risa Nordström**, субретка. 5. **Les Lwuan**, пантоміна «о півпочи в мляні». 6. **Brathers Orelly**, комічна акробація. 7. **Miss, Josephine**, продукція на ливні. 8. **Franke**, дует. 9. **Трупа Prinzioly** зі своїми подвійними смертельними скоками. — Початок о 8. год. вечером.  
Що дня велике представлєнє. В неділю і свята два представлєнє. Що п'ятниці **High Life** представлєнє. Білєти вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвика у Львові.

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
	6:10	з	Кракова, Берліна, Варшави, Відня	6:25	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	6:20	з	Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	6:30	до	Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	6:46	з	Брухович, шод. від 13. мая до 16. вер. вк.	6:43	до	Сокала, Белая, Рави рускої і Любачова	
	7:45	з	Янова	6:35	до	Станиславова, Підвисокого, Потутор	
	7:40	з	Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:30	до	Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
	8:00		на дв. головний	2:55	до	Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)	
	8:05	з	Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	9:00	до	Янова	
	8:15	з	Сокала, Рави рускої	9:15	до	Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.	
1:35	8:50	з	Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	9:25	до	Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята	
	11:45	з	Ярослава і Любачова	9:42	до	Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
	11:55	зі	Станиславова (Кересмезе, Потутор)	3:15	до	Янова шоденно від 13. мая до 16. вер.	
	12:55	з	Янова	3:26	до	Брухович шод. від 1. мая до 16. вер.	
	1:15	зі	Скольного, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	3:30	до	Рашева, Хирова, Любачова	
	3:14	з	Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)				
2:20	5:17	з	Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.				
2:35	5:40		на дв. голов.				
	5:45	з	Кракова				
1:45	5:55	з	Чернівців, Іцкан				
	6:00	з	Сокала, Белая і Любачова				
<b>Ніч</b>				<b>Ніч</b>			
	7:24	з	Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)	6:10	до	Станиславова	
	8:28	з	Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)	6:13	до	Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. марта 1901 шоденно	
	8:50	з	Брухович від 13. мая до 16. вересня шод.	12:40	до	Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
	9:23	з	Янова шоденно від 1. мая до 15. вер.	6:30	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша	
8:40	9:45	з	Кракова (Відня, Берліна), Ясла, Розвадова	6:50	до	Тернополя дворець головний	
2:31	10:00	з	Чернівців, Букарешту, Гусятина, Потутор	7:10	до	дворець Підзамче	
12:20	10:15	з	Лавочного (Пешту) Хирова	7:33	до	Сокала і Рави рускої	
	10:15	з	Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	7:48	до	Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)	
	10:30		на дв. голов.	9:12	до	Янова від 1. мая до 15. вересня	
	12:05	зі	Стрия, зі Скольного від 1. мая до 30. вер.	10:40	до	Чернівців і Іцкан	
	3:12	з	Підволочиск на дворець Підзамче	10:50	до	Кракова, Відня, Варшави	
	3:35		на дворець головний	11:00	до	Підволочиск, Бродів дв. голов. і	
				11:25	до	Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята	
				4:15	до	Кракова, Відня, Берліна, Самбор	
				4:45	до	Брухович від 13. мая до 17. вер. шод.	

**ЗАМІТКА:** Пору нічна числється від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейський рівняється з часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мн. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Крайцких ч. 5) уділяє пояснєнь в справах залізничних, продає білєти всякого рода і розклади їзди.

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

**Товариство взаїмних обезпечєнь**  
**„ДНІСТЕРЪ“**

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручєнє Всч. Духовєнєству і всїм вірним Впрєосв. Митрол. і Прєосв. Еп. **Ординариатам** всїх трєх єпархїї, обезпечєє будинки, урядженє домашнє, скот, господарскї зваради, абїже в зерні і соломї, сїно в стогах і будинках протів шкїд огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вносять:

Фонд резервовий	245.814	кор.	52	сот.	} 486,145 кор. 92 сот.
Резерва премїї	148.480	"	—	"	
" спеціальна	1.684	"	80	"	
Фонд основний	72.000	"	—	"	
" емеритальний	18.166	"	60	"	

Тарифи «Дністра» дуже умїркованї, услїва обезпечєвє користнї, а шкоди лїквідують ся безпроблочно. До кїнця 1899 року вносивли виплаченї шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Полїси «Дністра» прїймає Банк красвий і Каси ошадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Святинї, Городєнці, Терєбовлї і Залїщиках при позичках гіпотєчних.

На жїтє можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товариствї взаїмних обезпечєнь в Краковї, котрє дає найкористнїїші услїва, представлєє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає полїси і квїти в рускїм язїці. Зголошенє о удїленє агенцій в окрєстностях, де нема близько агентів «Дністра», прїймає ся. «Дністеръ» виплатив агентам по кєнець 1899 р. провізїї 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Прєсвїті»).

Інформації і посередництво до заключєня ОБЕЗПЕЧЄНЬ ЖИТЄВИХ в найкористнїїших комбїнаціях.

Повнїше для членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. «Дністеръ» на 5 1/2 % і 1 % додатку на кошта адм.

**Хто ще не читав**

ФРАНЦА МЕШКА:

**Драма на селі**

ціна 70 сот.

і того самого автора: **НАГУЛА**

ціна 30 сот.

оповїданє з жїтя Словїнців в перекладї І. Кузїва

нехай як найкорше замовить сї двї книжочки в Наук. Товар. ім. Шевченка, ул. Чарецкого 26, або в Ставропільській Книгарнї ул. Руска у Львові.

**Товариство взаїмного кредиту**  
**„ДНІСТЕРЪ“**

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10 (дім „Прєсвїті“).

удїляє позички за оплатою 5 1/2 % і 1 % додатку на кошта адміністраційнї, властїтелям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповїдних ручителїв або за інтабуляцією, над 500 корон тїлько за інтабуляцією на першїм місци, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт. Св'ященїки, не посїдаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителїв предложити єще полїсу жїтєву; обезпечитись можна через «Дністеръ» в Товариствї взаїмних обезпечєнь в Краковї після вських можливих комбїнацій.

Згадає Товариство прїймає вкладки до опрєцєнтованя від членів і третїх осіб по 4 %.

— Удїл членський вносивє 50 кор., вписовє 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тїлько член обезпечєний в «Дністрѣ».

Інформації удїляє Дирекція листовно або агєнти Товариства взаїмних обезпечєнь «Дністеръ».

Всї Лїткї  
**КУПОНИ**  
вильсованї  
цінні паперї  
виплачує без потрєчених прїонїзїї або копїтїв  
Контора вимїни  
ц. к. упр. гал. акц.  
**БАНКУ**  
ГІПОТЄЧНОГО.